

Nr 90.

Ankom till Riksdagens kansli den 25 april 1913 kl. 3 e. m.

Utlåtande, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående upplåtande av lägenheter från förra militiebostället Halleby nr 1 med Jörland nr 1 och Åker nr 1 i Göteborgs och Bohus län.

(1:a Avd.)

I proposition, nr 159, av den 19 mars 1913 till Riksdagen, vilken proposition remitterats till jordbruksutskottet, har Kungl. Maj:t under åberopande av bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över jordbruksärenden för samma dag föreslagit Riksdagen medgiva att tre till förra löjtnantsbostället 1 mantal Halleby nr 1 med $\frac{1}{2}$ mantal Jörland nr 1 och $\frac{1}{2}$ mantal Åker nr 1 i Jörlanda socken av Göteborgs och Bohus län hörande, med litt. B, D och F betecknade lägenheter må, var för sig med i statsrådsprotokollet angivet område, från egendomen upplåtas enligt kungl. kungörelsen den 31 december 1909 angående förändrade grunder för åtgärder i syfte att åt mindre bemedlade och obemedlade bereda tillfälle att förvärva egnahemslägenheter från vissa kronoegendommar och med iakttagande av de i kungl. brevet till domänstyrelsen samma dag i fråga om tillämpningen av berörda grunder meddelade närmare bestämmelser samt med förbehåll om rätt för lägenheten litt. D till utfartsväg över stamhemmanets ägor.

I detta ärende har departementschefen till berörda statsrådsprotokoll anfört följande:

»Vid en år 1912 å förra löjtnantsbostället 1 mantal Halleby nr 1 med $\frac{1}{2}$ mantal Jörland nr 1 och $\frac{1}{2}$ mantal Åker nr 1 i Jörlanda socken av Göteborgs och Bohus län hållen arrendeuppskattning för uppgörande av förslag till utarrendering från den 14 mars 1915 av denna egendom, som lämnar 2,202 kronor i årligt arrende, hava uppskattningsmännen väckt förslag om försäljning av lägenheter från egendomen. Detta ärende har domänstyrelsen i skrivelse den 21 december 1912 underställt

Bihang till Riksdagens protokoll 1913. 10 saml. 53 häft. (Nr 90—94.) 1

Kungl. Maj:ts prövning samt för sådant ändamål överlämnat till ärendet hörande handlingar, däribland en år 1911 av t. f. extra lantmätaren C. Gedde över egendomens alla ägor upprättad karta med beskrivning.

Av dessa handlingar inhämtas, att egendomen, som är belägen 0.3 mil från Jörlanda järnvägsstation, har en areal av 135 hektar 52.8 ar, därav 70 hektar 53 ar tomt och åker, 5 hektar 58.5 ar äng och odlingsmark, 55 hektar 32 ar avrösningsjord samt 4 hektar 9.8 ar impediment.

Uppskattningsmännen hava föreslagit, att följande lägenheter skulle med å kartan med röda gränslinjer utmärkta områden försäljas:

Beteckning å kartan	A r e a l											Salu- värde kronor	Arren- devär- de kronor	
	Tomt och åker			Äng och odlingsmark			Avrösnings- jord och impediment			Summa				
	har	ar	kvm	har	ar	kvm	har	ar	kvm	har	ar			kvm
litt. B	9	52	20	—	9	70	4	11	50	13	73	40	4,260	225
litt. D, torpet Smutten	—	47	50	—	—	—	1	21	70	1	69	20	235	15
litt. F, Smedtorpet ...	—	73	10	—	22	20	—	3	70	—	99	—	475	30

Lägenheterna Smutten och Smedtorpet äro försedda med innehavarna tillhöriga åbyggnader. Å området litt. B, som är försett med en kronan tillhörig ladugård, har vid uppskattningsförrättningen en spekulant anmält sig.

På egendomen finnas ytterligare tre med innehavarna tillhöriga hus bebyggda lägenheter, Kvarntorpet, Myren och Kroken, å kartan betecknade med litt. G, C och E. Å Kvarntorpet finnes, bland annat, en kvarn med 2 par stenar och siktverk, som äges av torpets innehavare. Uppskattningsmännen, som ansett det vid Kvarntorpet befintliga vattenfallet ej böra skiljas från huvudgården, hava fördenskull hemställt om bibehållande i kronans ägo av lägenheten Kvarntorpet. De båda andra lägenheterna, som äro obetydliga och försedda med bristfälliga byggnader samt belägna mitt i huvudgårdens mark, hava uppskattningsmännen ej heller ansett sig böra föreslå till försäljning.

På given anledning har sedermera domänintendenten i skrivelse till domänstyrelsen den 16 december 1912 närmare angivit de skäl, som för uppskattningsmännen varit bestämmande vid upprättande av förslaget om disposition av lägenheten Myren, vars saluvärde skattats till 120

kronor. Denna lägenhet begränsades å alla sidor, utom på en kort sträcka i sydväst, av egendomens skogsodlade utmark. På grund av markens dåliga beskaffenhet och ringa areal, 46 ar, vore lägenheten av obetydligt värde. Nuvarande innehavaren Anders Niklasson, som hade anställning som arbetare i Göteborg, hade under nu löpande arrendeperiod innehaft lägenheten mot en årlig avgäld av 1 krona. Någon framställning från honom att få köpa lägenheten hade icke inkommit. Under sådana förhållanden och då det för Niklasson ställde sig billigare att såsom hittills erlægga den låga avgiften av 1 krona årligen än att betala ränta å och amortering av köpeskillning, även om köpeskillingen sattes mycket låg, samt det tillika ansetts vara önskvärdt, att marken kvarstannade i kronans ägo, på det att skogsplanteringarna måtte kunna skyddas för åverkan från framtida innehavares sida, hade uppskattningsmännen funnit sig icke böra föreslå försäljning av lägenheten.

Kungl. Maj:ts befallningshavande har icke haft något att erinra mot uppskattningsmännens förslag.

Jämväl domänstyrelsen har biträtt samma förslag och därvid särskilt uttalat, att styrelsen delade uppskattningsmännens åsikt om lämpligheten att i kronans ägo bibehålla egendomen med undantag allenast av områdena litt. B, D och F.

Även jag biträder uppskattningsmännens förslag, dock att förbehåll torde böra göras om rätt för lägenheten litt. D till utfartsväg över stamhemmanets ägor.»

Utskottet, som icke haft något att erinra mot förevarande framställning, får alltså hemställa,

att Kungl. Maj:ts ifrågavarande proposition må
av Riksdagen bifallas.

Stockholm den 25 april 1913.

På jordbruksutskottets vägnar:

GÖSTA TAMM.

Närvarande: herrar Tamm, Odelberg, frih. De Geer, Paulson, Fahlén, Lindblad, Pers, Ericsson, Lundell, Nilsson i Kabbarp, Kronlund, Andersson, Linders, Bosson och Olausson.
